

ประเด็น เศรษฐกิจ ฉบับที่ C41 20 สิงหาคม 68		วิทยาลัยการทัพบก
ประเด็น รู้จัก Negative Income Tax (NIT)	รู้จัก Negative Income Tax กลไกปฏิรูปรัฐสวัสดิการไทยเพื่อความยุติธรรมทางเศรษฐกิจ	
ประเด็นสำคัญ	- Negative Income Tax (NIT) คืออะไร - ความแตกต่างจากระบบภาษี-สวัสดิการแบบเดิม - ระบบ NIT ทำให้ทุกคนอยู่ในระบบเดียวกัน - ประเทศที่ประยุกต์ใช้แนวคิด NIT แล้ว - ในอาเซียน: ไทยจะเป็นผู้นำการใช้ NIT - Data Lake คือหัวใจของระบบ - ความเสี่ยงและข้อถกเถียงเชิงโครงสร้าง - NIT คือการลงทุนเชิงโครงสร้าง ไม่ใช่การแจกเงิน	

ความยากจนและความเหลื่อมล้ำเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างที่ฝังรากลึกในสังคมไทย แม้เศรษฐกิจมหภาคจะมีอัตราการเติบโตอย่างต่อเนื่อง แต่ประชากรจำนวนมากยังคงประสบข้อจำกัดด้านรายได้และโอกาสในการพัฒนาคุณภาพชีวิต รัฐบาลจึงต้องแสวงหากฎใหม่ที่สามารถสร้างความมั่นคงทางรายได้พื้นฐานและลดช่องว่างระหว่างกลุ่มคนในสังคม

Negative Income Tax (NIT) หรือ ภาษีเงินได้ติดลบ เป็นแนวคิดการจัดสวัสดิการที่กระทรวงการคลังไทยเตรียมนำมาใช้ตั้งแต่ปี 2570 โดยกำหนดให้ประชาชนทุกคนต้องยื่นแบบภาษี แม้ผู้มีรายได้น้อยกว่าเกณฑ์ก็ต้องเข้าสู่ระบบ ซึ่งหากรายได้ไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนด รัฐบาลจะจ่ายเงินอุดหนุนหรือสวัสดิการคืน แต่หากรายได้ถึงเกณฑ์หรือสูงกว่าเกณฑ์จะต้องเสียภาษีตามปกติ ระบบนี้ถือเป็นการบูรณาการ ภาษีและสวัสดิการ เข้าด้วยกันในกลไกเดียว ทำให้การช่วยเหลือของรัฐมีความ **ตรงเป้า โปร่งใส และลดความซ้ำซ้อน** ของโครงการสวัสดิการเดิม อีกทั้งยังเปิดทางให้รัฐสามารถจัดการงบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยอาศัยฐานข้อมูลประชาชนที่ครอบคลุมเป็นเครื่องมือสำคัญในการประเมินสิทธิและการจัดสรรสวัสดิการอย่างยุติธรรม

NIT แตกต่างจากการเก็บภาษีแบบเดิมอย่างไร การเก็บภาษีเงินได้ตามระบบเดิมมุ่งเน้นไปที่การจัดเก็บจากผู้ที่มีรายได้สูงกว่าระดับหนึ่งขึ้นไป โดยผู้มีรายได้น้อยกว่าที่กำหนดมักไม่อยู่ในระบบภาษี และการช่วยเหลือสวัสดิการของรัฐจะถูกดำเนินการผ่านโครงการเฉพาะ เช่น บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ หรือเงินอุดหนุนบุตร ซึ่งแต่ละโครงการมีเกณฑ์คัดกรองและกลไกการบริหารแยกกัน ส่งผลให้เกิดความซ้ำซ้อน ความล่าช้า และไม่ครอบคลุมทุกกลุ่มที่เดือดร้อน ขณะที่ **Negative Income Tax (NIT)** มีความแตกต่างสำคัญตรงที่ “บังคับให้ทุกคนเข้าระบบภาษี” โดยไม่แบ่งว่าเป็นผู้มีรายได้สูงหรือต่ำ จากนั้นใช้กลไกเดียวกันในการคำนวณว่าควรเก็บภาษีหรือจ่ายสวัสดิการคืน ซึ่งหมายความว่าระบบ NIT รวม **ภาษีและสวัสดิการ** เข้าเป็นวงจรเดียวกัน ลดภาระการบริหาร ลดความซ้ำซ้อน และสร้างหลักประกันรายได้ขั้นต่ำให้กับประชาชนโดยอัตโนมัติ ทั้งยังช่วยให้การจัดสรรทรัพยากรของรัฐตรงเป้าหมาย โปร่งใส และตรวจสอบได้ง่ายกว่าระบบภาษีแบบเดิมที่ต้องพึ่งพาโครงการสวัสดิการหลายรูปแบบควบคู่กัน

สถานการณ์สมมติ เพื่อให้เห็นภาพว่า **Negative Income Tax (NIT)** ทำงานอย่างไร : สมมติว่ารัฐกำหนด **เกณฑ์รายได้ขั้นต่ำ** ที่ปีละ **120,000 บาท** (เฉลี่ยเดือนละ 10,000 บาท)

นายเอ ซึ่งมีรายได้เดือนละ 8,000 บาทต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด เขาจำเป็นต้องยื่นแบบภาษี เช่นเดียวกับทุกคน ระบบจะคำนวณพบว่าเขามีรายได้ขาดจากเกณฑ์ 2,000 บาทต่อเดือน รัฐจึงจ่ายเงินอุดหนุนคืนให้ เพื่อให้รายได้รวมใกล้เคียงกับเส้นที่กำหนด ผลลัพธ์คือ นายเอมีรายได้เพิ่มขึ้นและมีหลักประกันว่ารายได้จะไม่ต่ำกว่าระดับมาตรฐานที่รัฐตั้งไว้

ในกรณีของนางบีซึ่งมีรายได้เดือนละ 10,000 บาทพอดีกับเกณฑ์ เมื่อยื่นภาษีแล้วจะพบว่าไม่มีสิทธิ์ได้รับเงินอุดหนุนเพิ่มเติม แต่ก็ไม่ต้องเสียภาษีเช่นกัน รายได้ของนางบีจึงคงที่ตามความสามารถในการทำงานของเธอ

ส่วนกรณีของนายซีซึ่งมีรายได้เดือนละ 20,000 บาทสูงกว่าเกณฑ์ เมื่อยื่นภาษี ระบบจะคำนวณพบว่าเขามีรายได้เกินเกณฑ์ที่กำหนด จึงต้องเสียภาษีบางส่วนตามอัตราที่กำหนดไว้ โดยเงินภาษีที่นายซีจ่ายจะถูกนำไปสนับสนุนกลุ่มรายได้น้อยเช่นนายเอ

ตัวอย่างนี้แสดงให้เห็นว่า **ทุกคนต้องยื่นแบบภาษี** แต่ผลลัพธ์ต่างกันตามระดับรายได้ คนรายได้ต่ำจะได้รับเงินช่วยเหลือ คนรายได้ปานกลางไม่ต้องจ่ายหรือรับ ส่วนคนรายได้สูงต้องเสียภาษีเพื่อสนับสนุนระบบ สุดท้ายแล้ว **Negative Income Tax** จึงทำหน้าที่เป็นกลไกที่ทำให้ทุกคนอยู่ในระบบเดียวกัน และทำให้รัฐสามารถช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยได้อย่างตรงจุด

ตัวอย่างประเทศที่น่าแนวคิด Negative Income Tax (NIT) ไปประยุกต์ใช้ แม้จะยังไม่มีประเทศใดที่นำระบบ **Negative Income Tax (NIT)** มาใช้ในรูปแบบเต็มรูปแบบตามที่เสนอโดย Milton Friedman แต่หลายประเทศได้ประยุกต์ใช้แนวคิดดังกล่าวผ่านนโยบายภาษีและสวัสดิการที่เชื่อมโยงกันอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ **สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร แคนาดา สิงคโปร์ และบราซิล**

ซึ่ง **สหรัฐอเมริกา และ บราซิล** ถือเป็นสองกรณีศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการประยุกต์ใช้แนวคิดซึ่งสะท้อนหลักการของ NIT ได้อย่างชัดเจน แม้จะดำเนินในรูปแบบที่แตกต่างกัน

ในกรณีของสหรัฐฯ โครงการ **Earned Income Tax Credit (EITC)** ได้รับการยอมรับว่าเป็นหนึ่งในมาตรการด้านภาษีที่มีประสิทธิภาพที่สุดในการลดความยากจน โดยเฉพาะในกลุ่มครอบครัวแรงงานที่มีรายได้น้อย จุดเด่นของ EITC คือการออกแบบให้ **ผูกกับรายได้จากการทำงาน** ซึ่งไม่เพียงสนับสนุนรายได้ขั้นต่ำ แต่ยัง **ส่งเสริมแรงจูงใจในการประกอบอาชีพ** และลดความจำเป็นในการพึ่งพาสวัสดิการแบบแยกส่วนหรือไม่มีเงื่อนไข

ส่วน **บราซิล** แม้จะไม่ได้ใช้กลไกภาษีโดยตรง แต่โครงการ **Bolsa Família** และต่อมาเป็น **Auxílio Brasil** ก็ได้ประยุกต์ใช้แนวคิดของ NIT ผ่านการ **โอนเงินแบบมีเงื่อนไข (Conditional Cash Transfers)** ไปยังครัวเรือนรายได้น้อย โดยเชื่อมโยงกับเงื่อนไขด้านการศึกษาและสุขภาพ นโยบายดังกล่าวไม่เพียงช่วยลดอัตราความยากจนในเชิงโครงสร้าง แต่ยังเป็นแบบอย่างของการออกแบบระบบสวัสดิการที่มุ่งส่งเสริมทุนมนุษย์ในระยะยาว

ในบริบทของอาเซียน ขณะนี้ยังไม่มีประเทศใดนำระบบ NIT มาใช้โดยตรง อย่างไรก็ตาม **สิงคโปร์** ถือเป็นประเทศเดียวในภูมิภาคที่มีการประยุกต์ใช้แนวคิด NIT อย่างเป็นรูปธรรม ผ่านโครงการ **Workfare Income Supplement (WIS)** ซึ่งมุ่งสนับสนุนแรงงานรายได้ต่ำที่มีการทำงานจริง โดยจ่ายเงินอุดหนุนในรูปแบบเงินสดและเงินสมทบเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ แม้จะยังไม่ใช้ระบบภาษีแบบ บังคับครอบคลุมทุกคน แต่ WIS ก็สะท้อนหลักการสำคัญของ NIT ในการผาน “การทำงาน” เข้ากับ “การสนับสนุนรายได้” อย่างมีเป้าหมายและมีเงื่อนไข

สำหรับประเทศไทย ระบบสวัสดิการในปัจจุบันมีลักษณะกระจายกระจาย เช่น **บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ** เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ และโครงการด้านสุขภาพ แม้จะช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อย แต่กลับมีปัญหา

ความซ้ำซ้อน ขาดการบูรณาการ และเข้าถึงไม่ทั่วถึง การนำ NIT มาใช้ จะเป็นการ **รวมระบบภาษีและสวัสดิการ** เข้าด้วยกัน ทุกคนจะต้อง ยื่นแบบภาษีเพื่อเปิดเผยฐานะทางเศรษฐกิจของตน ผู้ที่มีรายได้ถึง เกณฑ์จะต้องเสียภาษี ส่วนผู้มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์จะได้รับการอุดหนุน โดยอัตโนมัติ ซึ่งช่วยลดความซ้ำซ้อน เพิ่มความโปร่งใส และทำให้ความช่วยเหลือของรัฐตรงกับความต้องการของประชาชนมากขึ้น

หัวใจสำคัญของการดำเนินนโยบาย NIT ในไทยคือ **ฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Data Lake)** ที่ กระทรวงการคลังพัฒนาเพื่อรวบรวมข้อมูลประชาชนกว่า 60.8 ล้านคน และกิจการกว่า 600,000 แห่ง เมื่อรัฐมีฐานข้อมูลที่ครอบคลุมแล้ว การจัดสรรสวัสดิการจึงสามารถตรงจุดมากขึ้น ลดการรั่วไหล และใช้ ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

NIT ยังถูกมองว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในการ **แก้ปัญหาความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำ** เพราะสามารถสร้างหลักประกันรายได้ขั้นต่ำแก่ผู้มีรายได้น้อยโดยอัตโนมัติ ทำให้ครัวเรือนที่อยู่ใต้เส้น ความยากจนมีรายได้ที่มั่นคงมากขึ้น ขณะเดียวกันยังสร้างความเท่าเทียมในการเข้าถึงสิทธิ เนื่องจากทุกคนต้องเข้าสู่ระบบภาษีและประเมินตามเกณฑ์เดียวกัน กลไกดังกล่าวจึงช่วยเสริม **ความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจและสังคม**

ประเด็นหนึ่งที่ถกเถียงกันมากคือผลกระทบต่อ **แรงจูงใจในการทำงาน** หากออกแบบดี เช่น **EITC ของสหรัฐฯ** ที่ผูกกับรายได้จากการทำงาน จะช่วยกระตุ้นให้แรงงานอยากทำงานเพิ่มเพื่อได้สิทธิมากขึ้น แต่หากออกแบบไม่เหมาะสม เช่น กรณีของสิงคโปร์ อาจทำให้แรงงานบางส่วนลดชั่วโมงทำงาน เพื่อรักษาสวัสดิการ ในบริบทไทยที่มีแรงงานนอกระบบมากกว่า 50% การกำหนดเงื่อนไขที่สามารถรองรับ ความไม่แน่นอนของรายได้จึงมีความสำคัญ **หากละเลย** อาจทำให้แรงงานจำนวนมากไม่สามารถเข้าถึง สิทธิ หรืออาจรายงานรายได้ต่ำกว่าความจริงเพื่อรับประโยชน์จากระบบ

นโยบายนี้ย่อมมีผลโดยตรงต่อ **ฐานทางการคลัง** ของรัฐ การจ่ายเงินอุดหนุนแก่ผู้มีรายได้น้อย จำนวนมากต้องใช้งบประมาณมหาศาล รัฐจึงต้องหาทางเพิ่มรายได้เพื่อรักษาความยั่งยืน หนึ่งในแนวทาง สำคัญคือการขยายฐานภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่ปัจจุบันมีผู้เสียภาษีจริงไม่ถึงครึ่งของแรงงาน อีก แนวทางคือการทำให้โครงสร้างภาษีมีความก้าวหน้ามากขึ้น เช่น ภาษีที่ดิน ภาษีทรัพย์สิน และภาษีมรดก ขณะเดียวกันการลดความ ซ้ำซ้อนของสวัสดิการเดิมและรวมเข้ากับระบบ NIT อาจช่วย ประหยัดงบประมาณได้บางส่วน แต่ก็ยังไม่เพียงพอหากไม่มีการ ปฏิรูปโครงสร้างภาษีควบคู่ไปด้วย

ประเด็นที่ต้องพิจารณาและความท้าทาย การดำเนินนโยบาย Negative Income Tax (NIT) ในประเทศไทย แม้จะมีศักยภาพในการสร้างหลักประกันรายได้และลดความเหลื่อมล้ำ แต่ก็ยังเผชิญทั้ง โจทย์การออกแบบเชิงนโยบายและข้อท้าทายเชิงปฏิบัติที่ต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ **ประการแรก** รัฐ ต้องกำหนดวัตถุประสงค์และกลุ่มเป้าหมายให้ชัดเจนว่าต้องการช่วยเหลือใครและเพื่อผลลัพธ์ใด เพื่อไม่ให้ทรัพยากรถูกกระจายเกินความจำเป็น **ประการที่สอง** เกณฑ์รายได้และระดับการช่วยเหลือต้องถูก กำหนดอย่างเหมาะสม มีการศึกษาผลกระทบต่อแรงจูงใจในการทำงาน และต้องมีการทบทวนเป็นระยะ ให้สอดคล้องกับค่าครองชีพที่เปลี่ยนไป **ประการที่สาม** การจัดเตรียมงบประมาณเป็นสิ่งสำคัญ โดยรัฐ อาจต้องยกเลิกหรือลดมาตรการสวัสดิการที่ซ้ำซ้อน และขยายฐานภาษีเพื่อสร้างความยั่งยืนทางการคลัง พร้อมกับมีกลไกป้องกันปัญหา *moral hazard* เช่น การรายงานรายได้เท็จ

นอกจากนี้ยังมีประเด็นท้าทายด้านโครงสร้างแรงงานนอกระบบซึ่งตรวจสอบรายได้ได้ยาก ความ ถูกต้องและความปลอดภัยของฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Data Lake) ที่ต้องพัฒนาให้ครอบคลุมและเชื่อถือ ได้ รวมถึงความเป็นไปได้ที่อาจเกิดแรงจูงใจเชิงลบหากเงื่อนไขไม่ รอบคอบ เช่น การลดชั่วโมงการทำงานเพื่อรักษาสวัสดิ์ สุดท้ายคือการ ยอมรับจากสังคมและการเมือง ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการสื่อสารที่ ชัดเจนว่าระบบ NIT ไม่ใช่การแจกเงิน แต่คือการลงทุนในทุน มนุษย์เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและศักยภาพทางเศรษฐกิจของ ประเทศ

Data Lake for Big Data Management

ข้อพิจารณาเพิ่มเติม ความเสี่ยงและข้อถกเถียงเชิงโครงสร้างของ NIT แม้แนวคิด Negative Income Tax (NIT) จะมีศักยภาพในการยกระดับโครงสร้างสวัสดิการและลดความเหลื่อมล้ำอย่างเป็น ระบบ แต่ในทางปฏิบัติยังมี **ข้อถกเถียงและความเสี่ยงที่ควรพิจารณาอย่างรอบด้าน** โดยเฉพาะใน 4 ประเด็นสำคัญต่อไปนี้:

1. ความเสี่ยงด้านความเป็นส่วนตัวและการใช้ข้อมูลเพื่อวัตถุประสงค์ทางการเมือง การดำเนินนโยบาย NIT จำเป็นต้องอาศัยฐานข้อมูลประชาชนจำนวนมากในระดับบุคคล เช่น รายได้ ประวัติการทำงาน สถานะครัวเรือน และพฤติกรรมทางเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงลึกที่อ่อนไหว หากการบริหารจัดการฐานข้อมูลเหล่านี้ไม่ได้อยู่ภายใต้กลไกตรวจสอบที่เข้มงวด โดยเฉพาะหากรัฐจ้าง บริษัทเอกชนภายนอกให้เป็นผู้จัดเก็บหรือประมวลผลข้อมูล อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงด้านความปลอดภัย ของข้อมูล และนำไปสู่การรั่วไหลของข้อมูลส่วนบุคคลในระดับมวลชน หากกลไกนโยบายถูกควบคุมโดย ฝ่ายการเมืองที่มีอำนาจ อาจเกิดพฤติกรรม “ใช้ข้อมูลเชิงกลุ่มเป้าหมาย (targeted welfare)” เพื่อวาง นโยบายในลักษณะเอื้อประโยชน์เชิงคะแนนนิยม (populism) หรือใช้กลุ่มผู้ได้รับสิทธิเป็นฐานเสียงทาง การเมือง ซึ่งจะบั่นทอนความเป็นกลางและความน่าเชื่อถือของระบบ NIT ในระยะยาว

2. ความท้าทายด้านฐานะการคลังและภาระพันธสัญญาในอนาคต การจ่ายเงินอุดหนุน รายได้ให้กับกลุ่มผู้มีรายได้ต่ำอย่างต่อเนื่องในระบบ NIT อาจกลายเป็นภาระการคลังที่ขยายตัวอย่างมี นัยสำคัญ โดยเฉพาะในบริบทที่มีแรงงานนอกระบบจำนวนมาก และประชาชนจำนวนไม่น้อยมีรายได้ต่ำ กว่าเกณฑ์มาตรฐาน หากไม่มีการจัดหาแหล่งรายได้ใหม่ของรัฐที่มั่นคง การดำเนินนโยบายดังกล่าวอาจ กลายเป็นพันธสัญญาทางการเงินที่ไม่สามารถยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงได้โดยง่าย (irreversible fiscal commitment) และส่งผลต่อความยั่งยืนของงบประมาณในอนาคต

3. คำถามเชิงนโยบาย: ทำไมไม่เลือกจัดเก็บภาษีแบบก้าวหน้าจากกลุ่มคนรวยก่อน? นักวิชาการและนักเศรษฐศาสตร์บางส่วนเสนอว่า หากเป้าหมายหลักของ NIT คือการลดความเหลื่อมล้ำ

และยกระดับคนจน ควรเน้นการ “จัดเก็บภาษีจากคนรวยอย่างมีประสิทธิภาพ” ก่อนที่จะใช้งบประมาณมหาศาลเพื่ออุดหนุนรายได้ เพราะในทางโครงสร้างแล้ว ประเทศไทยยังมีช่องว่างในการเก็บภาษีจากทรัพย์สิน หุ่น มรดก และรายได้กลุ่มคนที่ยังเข้าไม่ถึงระบบภาษีอย่างครบถ้วน ทั้งนี้ การพัฒนาโครงสร้างภาษีที่มีความก้าวหน้าสูงกว่าจะสร้างรายได้รัฐอย่างยั่งยืนและเป็นธรรมกว่าในระยะยาว

4. ความจำเป็นในการปฏิรูปภาษีก่อนหรือลำดับไปพร้อมกับ NIT หากต้องการให้ NIT มีประสิทธิผลจริง การดำเนินนโยบายจำเป็นต้อง “ดำเนินควบคู่” กับการ **ปฏิรูประบบภาษีทั้งระบบ** ไม่

ว่าจะเป็นการขยายฐานผู้เสียภาษี การจัดเก็บจากทรัพย์สิน และการอุดหนุนให้จากกลุ่มรายได้สูงที่ยังหลุดจากระบบเสียภาษี เพราะหากรัฐดำเนินเฉพาะส่วนจ่าย (การโอนเงิน) โดยไม่เสริมสร้างส่วนรับ (รายได้รัฐ) ให้สอดคล้อง อาจก่อให้เกิดความไม่สมดุลทางการคลัง และทำให้ NIT กลายเป็นนโยบายระยะสั้นที่ไม่สามารถคงอยู่ได้ในระยะยาว

โดยสรุป NIT ไม่เพียงเป็นนโยบายสวัสดิการ แต่เป็น **การลงทุนเชิงโครงสร้าง** ที่จะสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมในระยะยาว สำหรับประเทศไทย การประกาศใช้ในปี 2570 ถือเป็นจุดเริ่มต้นของการปฏิรูประบบสวัสดิการที่สำคัญ ข้อเสนอเชิงนโยบายที่ควรพิจารณา ได้แก่ การออกแบบระบบให้เรียบง่ายและเข้าถึงง่าย การพัฒนาฐานข้อมูลพร้อมมาตรการคุ้มครองข้อมูล การปฏิรูประบบภาษีให้ก้าวหน้า การจัดตั้งกลไกติดตามและประเมินผล และการสร้างแรงจูงใจให้แรงงานนอกระบบเข้าสู่ระบบภาษีอย่างสมัครใจ หากสามารถดำเนินการได้ครบถ้วน NIT จะไม่ใช่เพียงมาตรการแก้ปัญหาชั่วคราว แต่จะกลายเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้าง **ความเป็นธรรม ความยั่งยืน และความมั่นคงทางเศรษฐกิจ** ของไทยในอนาคต

พ.อ.หญิง นวลสมร จรวงษ์

อจ.ทก.วทบ.

แหล่งอ้างอิง

1. Thansettakij. (2024, March 11). รู้จัก Negative Income Tax ทุกคนต้องยื่นแบบภาษี 'คลัง' เริ่มปี 70 รายได้ต่ำเกณฑ์รับสวัสดิการ ส่วนรายได้ถึงเกณฑ์ต้องเสียภาษี. Thansettakij. <https://www.thansettakij.com/economy/636080>
2. Finnomena. (2023, November 28). Negative Income Tax: นโยบายภาษีเงินได้ติดลบ. Finnomena. <https://www.finnomena.com/z-admin/negative-income-tax/>
3. Bangkokbiznews. (2024, March 11). คลังลุย Negative Income Tax ใช้ปี 70 คนจนได้สวัสดิการ-คนรวยเสียภาษี. Bangkokbiznews. <https://www.bangkokbiznews.com/business/economic/1194540>
4. Setthasarn, Faculty of Economics, Thammasat University. (2023, May 15). Negative Income Tax: ภาษีเงินได้ติดลบคืออะไร และทำไมถึงน่าสนใจ. Setthasarn. <https://setthasarn.econ.tu.ac.th/blog/detail/700>